

24. oktober 2017

NOTAT

Opsummering fra Kræftens Bekæmpelses slutrapport til Arbejdsmiljøforskningsfonden om Epibrand

I projektet EPIBRAND er der etableret en historisk kohorte på mere end 11.000 danske brandmænd. Brandmænds sygelighed (kræft og hjertekarsygdom) og dødelighed blev sammenlignet med 3 forskellige referencegrupper, henholdsvis den danske befolkning, mandlige arbejdstagere og mænd i Forsvaret.

I projektet blev der fundet en mindre øget risiko for prostata-, testikel- og modermærkekræft ved sammenligninger med den generelle befolkning. Denne forhøjede risiko forsvandt imidlertid, når brandfolk blev sammenlignet med ansatte i forsvaret. Dette peger på, at brandfolk og ansatte i militæret kan være udsat for de samme arbejdsmiljøpåvirkninger og/eller deler de samme livsstilsfaktorer. Derfor foreslår projektgruppen, at fremtidige studier også fokuserer på andre arbejdsmiljøpåvirkninger end røg samt livsstilsfaktorer, der potentielt kan påvirke brandfolks risiko for kræft.

Den overordnede risiko for hjertekarsygdom og de mest hyppige hjertekar-udfald var øget blandt danske brandfolk. Denne risiko kan potentielt også være forårsaget af andre arbejdsmiljøpåvirkninger end røg samtidig med, at det ikke kan udelukkes, at livstilsfaktorer også kan være årsag til denne forøgede sygelighed blandt danske brandfolk.

Danske brandfolk i nærværende undersøgelse havde en lavere dødelighed end stikprøven af lønmodtagere og ansatte i forsvaret, herunder af hjertekarsygdom, mens den overordnede dødelighed af kræft var nogenlunde som i de udvalgte sammenligningsgrupper.

Undersøgelser af kræftisiko

Brandfolk er udsat for en række potentielle sundhedsskadelige påvirkninger, f.eks. partikler, gasser, varme, natarbejde, fysisk og psykisk belastning. En række videnskabelige undersøgelser har fundet øget forekomst af kræft (non-Hodgkins lymfom, prostata-, testikel- og modermærkekræft) og akut hjertesygdom i forbindelse med bestemte arbejdsopgaver blandt brandfolk, men studier peger ikke på, at brandfolk har en generel øget dødelighed. Endelig har det International Agency for Research on Cancer (IARC) under WHO klassificeret brandbekæmpelse som muligt kræftfremkaldende.

Der blev fundet en let øget risiko for henholdsvis prostata-, testikel- og modermærkekræft ved sammenligning med den generelle befolkning; men ikke ved sammenligning med ansatte i Forsvaret. Der var nogenlunde samme risiko for non-Hodgkins lymfom blandt brandfolkene som i de tre sammenligningsgrupper.

At der ikke ses en risiko ved sammenligning med ansatte i Forsvaret kan skyldes, at brandfolk og ansatte i Forsvaret kan have været udsat for samme type arbejdsmiljøpåvirkninger og/eller livsstilsfaktorer, der øger risikoen for de tre kræftformer.

Der blev ikke fundet konsistent sammenhæng mellem risiko for kræft og varighed af ansættelse, typen af ansættelse, tidsperiode for ansættelse og alder ved første ansættelse.

Undersøgelsens resultater er publiceret den 21. oktober.

Undersøgelse af hjertekarsygdom

Brandfolkens overordnede risiko for hjertekarsygdom var svagt øget ved sammenligning med andre lønmodtagere. En forøget risiko blev ligeledes observeret for de fire mest hyppige hjertekarudfald, herunder angina pectoris akut myokardieinfarkt, kronisk iskæmisk hjertesygdom og hjerteflimmer/flagren. Samme øgede risikomønstre blev genfundet i analyser, hvor ansatte i Forsvaret blev anvendt som sammenligningsgruppe. Brandfolk havde imidlertid ikke en øget risiko for hjertesygdom under deres ansættelse, men derimod efter endt ansættelse, hvilket kan indikere en selektion af sunde individer og sundhedsgavnige effekter i forbindelse med arbejdet (f.eks. motion). Brandfolks øgede risiko efter endt ansættelse peger derudover på mulige langtidseffekter af deres arbejde, men også potentielle livsstilsfaktorer. Risikoen for hjertekarsygdom var særlig øget for fuldtidsansatte, der i højere grad udsættes for potentielle sundhedsskadelige påvirkninger, hvilket understøtter en association mellem hjertekarsygdom og brandfolks arbejde. Brandfolk med over 15 års ansættelse havde imidlertid ingen øget risiko, hvilket igen kan skyldes en selektion af individer, der har kunnet efterleve kontinuerlige krav til god fysik og god sundhedstilstand i løbet af deres ansættelsestid.

Undersøgelsens resultater er indsendt til peer review, men endnu ikke accepteret og publiceret.

Undersøgelser af dødelighed

Den overordnede dødelighed blandt brandfolkene var lavere end blandt andre lønmodtagere og mindre sammenlignet med ansatte i Forsvaret. Endvidere var brandfolks risiko for at dø af endokrine sygdomme, psykiske sygdomme, ikke-trafikale ulykker og øvrige ydre årsager ligeledes signifikant lavere end i begge sammenligningsgrupper. Den nedsatte dødelighed kan skyldes, at mulige negative helbredseffekter fra arbejdsmiljøet modvirkes ved førnævnte selektion af sunde individer og sundhedsgavnige effekter i forbindelse med arbejdet. Den overordnede dødelighed af kræft blandt danske brandfolk var den samme som i sammenligningsgrupperne, og derudover blev der ikke fundet en øget dødelighed af hjertekarsygdom.

Undersøgelsens resultater er indsendt til peer review, men endnu ikke accepteret og publiceret.

Publiceret artikel:

Long-term follow-up for cancer incidence in a cohort of Danish firefighters Kajsa Kirstine Ugelvig Petersen, Julie Elbaek Pedersen, Jens Peter Bonde, Niels Erik Ebbehøj and Johnni Hansen Occup Environ Med published online October 21, 2017